

Patientvejledning

Colitis Ulcerosa

Blødende tyktarmsbetændelse

MAVETARM
SUNDHED

Colitis ulcerosa er en tarmsygdom med betændelse i endetamens og/eller tyktarmens slimhinde. Sygdommen starter nedefra og kan "sprede sig" opadtil. Nogle gange er der betændelsen i hele tyktarmen. Slimhinden hæver og får sår, der bløder.

Symptomer

Blod og pus fra tarmen - og ofte diare. Der kan være op til 20 toiletbesøg i døgnet. Hvis betændelsen er voldsom kan der også komme smerter fra

tarmen og feber. Hvis det står på i længere tid taber man sig i vægt, får blodmangel og bliver meget træt.

Årsager

Årsagene er ikke sikkert fastlagt. Sygdommen regnes for en autoimmun sygdom, hvor kroppens immunsystem ved en fejl angriber tyktarmens slimhinde. En ubalance i tarmens mikrobiom synes at spille en rolle. Stress synes også at være involveret i sygdomsudviklingen, men det er svært at bevise. Arvelige forhold formodes også at have betydning, da der i nogle familier optræder flere tilfælde med colitis ulcerosa.

Mennesker med colitis ulcerosa er i øget risiko for at udvikle andre autoimmune sygdomme, f.eks. psoriasis.

Sygdommen kan opstå i alle aldre men hyppigst hos unge mellem 15 - 40 år. Sygdommen betragtes som kronisk, da den har en udtalt tendens til at komme tilbage.

DIAGNOSEN

Diagnosen stilles ved koloskopi - altså kikkertundersøgelse af tyktarmen. Man kan ved koloskopi direkte se betændelse og sår i slimhinden. For at være sikker på diagnosen skal der tages vævsprøver, som bliver undersøgt under mikroskop.

Før (eller sideløbende med) der udføres koloskopi undersøges afføringen for betændelse (biokemisk markør calprotectin) og for infektion med sygdomsfremkaldende virus, bakterier og parasitter.

Hvis Calprotectin er normal har man ikke colitis ulcerosa.

Behandling

Behandlingen skal helst foregå ved speciallæge i mavetarmsygdomme. I reglen kan sygdommen behandles til ro medicinsk. Det er vigtigt at komme i behandling tidligt i forløbet.

Medicin

MESALASIN

Findes under navnene Asacol, Pentasa m.fl. er standardbehandling til mild og moderat colitis ulcerosa og virker i reglen rigtig godt og er sjældent med bivirkninger. Mesalasin kan gives som tabletter, stikpiller og indhældninger. Kan gives i årevis.

PREDNISOLON

Er i reglen meget virksomt, men oftere med bivirkninger i form af hævelser i ansigtet, vægtøgning, humørsvingninger, søvnbesvær, uren hud, hjertebanken, tendens til knogleskørhed ved længerevarende behandling. Prednisolon kan gives som tabletter, stikpiller eller intravenøst (i drop).

AZATHIOPRIN

Azathioprin (Imurel) hæmmer delingen af immunceller. Det betyder, at immunsystemets reaktion over for egne og fremmede celler nedsættes. Azathioprin bruges i behandlingen af moderat til svære tilfælde af colitis ulcerosa. Behandlingen med Azathioprin startes, når den akutte betændelsestilstand er slået ned af Prednisolon. Effekten af Azathioprin sætter langsomt ind over

et par måneder og bruges især som forebyggende behandling. Ofte gives behandlingen i årevis.

Bivirkningerne til Azathioprin kan være alvorlige med påvirkning af organerne – især knoglemarven, leveren og bugspytkirtlen. Derfor skal man straks kontakte læge ved mistanke om bivirkninger. Der tages løbende blodprøver for at opdage evt. organpåvirkning. Langt de fleste tåler dog Azathioprin rigtig godt i årevis.

BIOLOGISK MEDICIN

Anvendes ved komplicerede former for colitis ulcerosa. Det gives på hospitalerne intravenøst eller som indsprøjtning under huden med ugers interval.

Operation

Hvis sygdommen er svær og har angrebet hele tyktarmen og den medicinske behandling svigter er det nødvendigt med operation. Ved operation bortopereres hele tyktarmen.

Anden behandling

PROBIOTIKA (MÆLKESYRE-BAKTERIER)

Tyder i nogle studier på at have god effekt på sygdommen. F.eks. Probiotika VSL-3 (fra Webapoteket). Behandlingen har ikke bivirkninger.

KOST

Som støtter de gode tarmbakterier, er vigtigt for at støtte tarmens mikrobiom. Dvs. grøntsager, havregryn m.v. (Se "Få gode kostvaner"). Sukker, kunstige tilsætningsstoffer mv. bør begrænses.

STRESS-REDUKTION

Er også en god ide. Sygemelding kan være gavnligt.

FMT – FÆKAL MIKROBIOM TRANSPLANTATIONER

En behandlingsmetode, hvor man overfører et sundt tarmmikrobiom fra en rask donor til en modtager, der oplever ubalance i tarmens mikrobiom. Ved at indføre gavnlige bakterier og andre mikrober fra donorens afføring søges at genoprette den naturlige balance i tarmen, hvilket kan have stor effekt på behandling af colitis ulcerosa.

Jeg vejleder i behandling med FMT i min klinik.

MaveTarm og Sundhed

Ordrupvej 74A (Villa Vitalis), 2920 Charlottenlund

Telefon 4216 6046

Mail alice@MaveTarmSundhed.dk

Alice Højer Christensen

Overlæge med speciale i Medicinske
Mavetarmsygdomme og Intern Medicin, Ph.D.

© juli 2024